

Bryssel den 31.1.2019
COM(2019) 37 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

**Årsrapport om genomförandet av Europeiska unionens instrument för finansiering av yttre
åtgärder år 2017**

{SWD(2019) 12 final}

ÖVERGRIPANDE ÅTAGANDEN

Europeiska unionen (EU) arbetar med utgångspunkt i en övergripande strategi och utnyttjar alla instrument som finns tillgängliga på EU-nivå och i medlemsstaterna för att skapa en fredligare och mer välmående värld. Under 2017 fortsatte Europa och världen att ställas inför stora utmaningar. EU tog sig an dessa med vittomfattande åtgärder och utnyttjade hela sitt register av politiska åtgärder och verktyg, bestående av såväl diplomatiska, säkerhetsmässiga, finansiella, handelsmässiga och utvecklingsmässiga insatser som humanitärt bistånd. De krishanteringsåtgärder som EU antog bestod bland annat av att ge stöd till alla större pågående kriser i världen, inklusive insatser i de tio "minst fredliga" länderna¹.

EU som en starkare global aktör

År 2017 inleddes arbetet med att till fullo genomföra EU:s globala strategi för utrikes- och säkerhetspolitik². I den anger EU sina grundläggande intressen och principer för sitt engagemang och lägger fram en vision om ett mer trovärdigt, ansvarsfullt och handlingskraftigt EU i världen.

EU fortsatte att arbeta för att minska den stora utsatthet som råder på grund av humanitära kriser, torka och osäkerhet, och finansierade insatser för över 2,2 miljarder euro i över 90 länder utanför EU. Fortfarande är EU och dess medlemsstater världens största givare av humanitärt bistånd.

EU och dess medlemsstater är den största givaren av offentligt utvecklingsbistånd och står för över hälften av allt sådant bistånd i världen. Enbart Europeiska kommissionen betalade under 2017 ut 13,34 miljarder euro i offentligt utvecklingsbistånd.

EU arbetade snabbt och intensivt med att genomföra sin globala strategi på utrikes- och säkerhetsområdet. Arbetet bestod bland annat av att formulera en samordnad årlig försvarsöversikt³, inrätta en militär planerings- och ledningskapacitet⁴, genomföra en europeisk försvarshandlingsplan och EU:s och Natos gemensamma förklaring, samt enas om ett permanent strukturerat samarbete (PESCO)⁵.

I sin globala strategi är EU medveten om betydelsen av ett internationellt system som bygger på multilateralism. EU och FN är oundgängliga partner i arbetet med att skapa fred och säkerhet. Det banbrytande trepartssamarbetet mellan Afrikanska unionen, EU och FN i fråga om Libyen och migration är tänkt att bana väg för ett ökat samarbete även i den mer omfattande freds- och säkerhetsagendan. Stödet till den gemensamma styrkan G5 Sahel visar även vikten av att investera i global–regionala säkerhetspartnerskap.

Ett europeiskt samförstånd om utveckling för att genomföra Agenda 2030 för hållbar utveckling

¹ Globalt fredsindex 2017, Institutet för ekonomi och fred.

² <https://europa.eu/globalstrategy/en/global-strategy-foreign-and-security-policy-european-union>

³ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/36453/coordinated-annual-review-defence-card_en

⁴ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/27763/military-planning-and-conduct-capability-mpcc_en

⁵ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/34226/permanent-structured-cooperation-pesco-factsheet_en

I juni 2017 undertecknade det maltesiska ordförandeskapet det nya europeiska samförståndet om utveckling⁶ i en gemensam förklaring, på rådets och medlemsstaternas vägnar tillsammans med parlamentet, kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik. Med det nya samförståndet vill EU bemöta de globala trenderna och utmaningarna inom internationellt samarbete och utveckling och anpassa sina yttre åtgärder till FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling och dess mål för hållbar utveckling.

Samförståndet är uppbyggt kring fem centrala teman i Agenda 2030 (människor, vår planet, välbefinnande, fred och partnerskap) och utgör en balanserad och integrerad strategi för de ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensionerna av hållbar utveckling.

Yttre investeringsplanen

Under 2017 började EU genomföra sin ambitiösa yttre investeringsplan⁷ efter det att förordningen om Europeiska fonden för hållbar utveckling (EFHU) trätt i kraft i september. Med en budget på 4,1 miljarder euro (2,6 miljarder euro för kombinerad finansiering och 1,5 miljarder euro för garantier) syftar den yttre investeringsplanen till att mobilisera investeringar om totalt 44 miljarder euro i Afrika och EU:s grannskap inom fem "investeringsfönster": hållbar energi och sammankoppling, finansiering av mikroföretag samt små och medelstora företag, hållbart jordbruk, landsbygdsutveckling och jordbruksföretag, hållbara städer och digitalisering för utveckling.

Antagandet av den yttre investeringsplanen utgör en viktig vändpunkt i EU:s yttre åtgärder genom att öka den privata sektorns deltagande för att åstadkomma resultat i sammanhanget av mer omfattande globala politiska mål.

Bättre samarbete med EU:s medlemsstater

Genom det europeiska samförståndet om utveckling får den gemensamma programplaneringen en central plats i EU:s insatser för att förbättra samarbetet med medlemsstaterna i genomförandet av Agenda 2030. Vid gemensam programplanering samlas resurser och kapacitet, vilket ökar det europeiska utvecklingssamarbetets och de yttre åtgärdernas sammanlagda genomslag och synlighet.

I maj 2017 kom man vid en oberoende utvärdering av EU:s gemensamma programplaneringsprocesser⁸ fram till att gemensam programplanering har bidragit till att öka samordningen mellan EU, medlemsstaterna och andra utvecklingspartner, och till att ge EU och medlemsstaterna en starkare röst och större hävstång på landsnivå.

I slutet av 2017 fanns 23 gemensamma programplaneringsdokument, varav sju färdigställdes under året. En gemensam programplaneringsprocess pågick i ytterligare 36 partnerländer.

Konsekvent politik för utveckling

För att skapa en konsekvent politik för utveckling måste EU ta hänsyn till målen för utvecklingssamarbetet vid genomförandet av all politik som väntas påverka utvecklingsländerna.

⁶ https://ec.europa.eu/europeaid/policies/european-development-policy/european-consensus-development_en

⁷ https://ec.europa.eu/europeaid/eu-external-investment-plan-factsheet_en

⁸ https://ec.europa.eu/europeaid/evaluation-eu-joint-programming-process-development-cooperation-2011-2015_en

Under 2017 fortsatte kommissionen att verka för en konsekvent politik för utveckling, bland annat inom ramen för det europeiska samförståndet om utveckling, och betonade att detta är ett viktigt steg på vägen för att nå målen för hållbar utveckling.

GLOBAL RÄCKVIDD

Afrika

2017 var ett viktigt år för det strategiska partnerskapet med Afrika. Ett gemensamt meddelande om förnyad kraft åt partnerskapet mellan Afrika och EU⁹ antogs i maj, vilket följdes av det femte toppmötet mellan Afrikanska unionen och EU som hölls i Abidjan i november. Förberedelser inleddes för att bygga upp en ny relation med länderna i Afrika, Västindien och Stilla-havsområdet (AVS) för att få till stånd ett modernt, politiskt och målinriktat partnerskap mellan jämlika parter efter Cotonou.

Under 2017 godkändes 40 nya program i de tre regioner som omfattas av Europeiska unionens förvaltningsfond för nödåtgärder i Afrika inriktade på stabilitet och insatser mot de bakomliggande orsakerna till irreguljär migration och fördrivna personer.

Utvidgningsregionen

En viktig politisk händelse under 2017 var ordförande Jean-Claude Junckers tal om tillståndet i unionen¹⁰ där han bekräftade och stärkte EU:s entydiga stöd för ett framtida EU-medlemskap för länderna på västra Balkan.

EU:s grannskap

Under 2017 fortsatte EU att lansera sin reviderade europeiska grannskapspolitik (EGP) för att nå gemensamma mål om att stabilisera grannskapsländer och utveckla mer skräddarsydda partnerskap. Reviderade associeringsagendor antogs med Georgien och Moldavien och associeringsavtalet med Ukraina, däribland det djupgående och omfattande frihandelsområdet, trädde ikraft. Ett omfattande och fördjupade samarbetsavtal ingicks och undertecknades med Armenien. Toppmötet för det östliga partnerskapet i november gav vägledning inför det framtida regionala samarbetet baserat på de 20 mål som ska uppnås före 2020¹¹.

EU fortsatte att med sina program stödja den ekonomiska, sociala, kulturella och politiska utvecklingen i länderna i det södra grannskapet, inklusive dem som tagit emot flyktingar från Syrien.

Enighet om partnerskapsprioriteringarna för 2017–2020 uppnåddes med Algeriet och Egypten, samtidigt som framsteg gjordes med att fastställa de gemensamma prioriteringarna med Armenien, Tunisien, Palestina, Azerbajdzjan och Vitryssland.

Ett gemensamt meddelande om utvecklingen i grannskapet och om genomförandet av översynen av den europeiska grannskapspolitiken¹² antogs i maj 2017.

⁹ JOIN(2017) 17 final, 4.5.2017.

¹⁰ http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-17-3165_sv.htm

¹¹ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/20_deliverables_for_2020.pdf

¹² JOIN(2017) 18 final, 18.5.2017.

Asien, Centralasien och Stilla-havsområdet

Både det 19:e toppmötet mellan EU och Kina i juni 2017 och toppmötet mellan EU och Indien i oktober visade att det finns en gemensam vilja att ta itu med globala och regionala frågor, till exempel klimatförändringen och säkerhetshot. EU ingick politiska överenskommelser med Australien och Nya Zeeland inom olika samarbetsområden under 2017.

EU var starkt engagerat i arbetet med att lösa flyktingkrisen för rohingyer i Bangladesh och Myanmar och trappade upp sina humanitära insatser, var medarrangör till FN:s givarkonferens i oktober och är den givare som har gjort den största utfästelsen.

Latinamerika och Västindien

Under 2017 gjordes framsteg i förhandlingarna med den sydamerikanska handelsunionen Mercosur om ett biregionalt associeringsavtal och den preliminära tillämpningen av den politiska dialogen och samarbetsavtalet med Kuba i november. I början av året trädde flerpartshandelsavtalet med Ecuador i kraft.

Under 2017 ville EU lägga om fokus för sitt samarbete med Latinamerika och Västindien och övergå till en mer diversifierad modell där investeringar, forskning och innovation, utbildning och den digitala agendan har en framskjuten roll.

MÄNNISKOR

Mänsklig utveckling

Arbetet med att utrota fattigdomen (mål 1 för hållbar utveckling), minska ojämlikhet och diskriminering (mål 10) och se till att ingen lämnas utanför är centralt för EU:s utvecklingspolitik.

Genom insatser för globala initiativ, t.ex. den globala fonden för bekämpning av hiv/aids, tuberkulos och malaria, vaccinalliansen (GAVI), det globala partnerskapet för utbildning och *Education Cannot Wait*, såg EU till att spela en betydelsefull roll i utformningen av den internationella politiska agendan inom hälsa (mål 3) och utbildning (mål 4). Dessa initiativ har gjort att man har kunnat hjälpa 11 miljoner människor med livräddande hiv-behandling, behandla 17,4 miljoner fall av tuberkulos och dela ut 795 miljoner sängnät för att förhindra malaria. Genom EU:s stöd till partnerskapet för utbildning gick 72 miljoner fler barn i primärskola i partnerländerna år 2015 än 2002.

Genom programmet Erasmus+ hjälpte EU sina partnerländer att öka människors anställbarhet. Under 2017 tilldelades över 40 500 personliga mobilitetsstipendier till studenter och personal, varav över hälften gick till grannskaps- och utvidgningsländer. Dessutom anslogs omkring 40 miljoner euro i EU-bidrag för att främja det internationella deltagandet i omkring 350 samarbetsprojekt inom Horisont 2020.

Förnyad tonvikt lades på den kulturella dimensionen av utveckling och internationellt samarbete efter antagandet av rådets slutsatser från maj 2017 om EU:s strategiska förhållningssätt till internationella kulturella förbindelser¹³.

Jämställdhet och kvinnors egenmakt

EU och dess medlemsstater fortsätter att vara globala ledare när det gäller att främja jämställdhet mellan kvinnor och män samt kvinnors och flickors egenmakt (mål 5 för hållbar utveckling). Den första rapporten om genomförandet av EU:s handlingsplan för jämställdhet 2016–2020¹⁴ offentliggjordes 2017¹⁵.

Kommissionen följer noga utvecklingen i fråga om jämställdhet och kampen mot könsrelaterat våld i utvidgningsregionen. Dessa frågor tas även upp under anslutningsförhandlingarna och den stabiliserings- och associeringsprocess som anges i utvidgningspaketet från 2017¹⁶.

Spotlight kastar ljus på könsrelaterat våld

Under 2017 lanserades Spotlight-initiativet¹⁷ – ett nytt partnerskap mellan EU och FN för att få slut på alla former av våld mot kvinnor och flickor. Initiativet, som drivs med hjälp av EU-stöd på 500 miljoner euro, syftar till att uppnå genomgripande förändringar på regional nivå. Insatserna är koncentrerade till Asien, Stilla-havsområdet, Afrika (särskilt söder om Sahara), Latinamerika och Västindien.

Migration, tvångsförflyttning och asyl

Migration och rörlighet var fortsatt prioriterade frågor på EU:s dagordning. Fokus flyttades till den centrala Medelhavsrutten som det största problemet och Libyen fortsatte att vara det huvudsakliga avreselandet för resor till EU. Faciliteten för flyktingar i Turkiet fortsatte att verka för att tillgodose flyktingarnas och värdsamhällenas behov i landet och kommissionen anslog 3 miljarder euro för ändamålet 2017.

På västra Balkan har EU en ledande roll när det gäller att samordna åtgärder för att hantera frågor som rör flyktingar och migration.

Hantering av blandad migration i Libyen

Under 2017 reagerade kommissionen snabbt på rekommendationerna i det gemensamma meddelandet Migration längs den centrala Medelhavsrutten – Hantera flödena och rädda liv¹⁸ som offentliggjordes i januari. Snabbt anslogs 90 miljoner euro till ett program som ska skydda och hjälpa behövande i Libyen och stabilisera värdsamhällena.

¹³ Gemensamt meddelande *Mot en EU-strategi för internationella kulturella förbindelser*, JOIN(2016) 29 final, 8.6.2016, och rådets slutsatser 9635/17.

¹⁴ Gemensamt arbetsdokument SWD(2015) 182 final, 21.9.2015, *Gender Equality and Women's Empowerment: Transforming the Lives of Girls and Women through EU External Relations 2016-2020*, följt av rådets slutsatser 13201/15, 26.10.2015.

¹⁵ <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/10102/2017/EN/SWD-2017-288-F1-EN-MAIN-PART-1.PDF>

¹⁶ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-3342_sv.htm

¹⁷ https://ec.europa.eu/europeaid/sectors/human-rights-and-democratic-governance/gender-equality/spotlight-initiative_en

¹⁸ JOIN(2017) 4 final, 25.1.2017.

Tryggad livsmedels- och näringsförsörjning

Svälten i världen ökade, livsmedels- och näringsförsörjningen blev mer osäker och 38 miljoner fler människor svalt under 2017. I den globala rapport om livsmedelskriser¹⁹ som lades fram i mars uppgavs att över 108 miljoner människor var drabbade av en livsmedelskris och att flera utsatta områden riskerar att drabbas av hungersnöd.

Som ett led i arbetet med att nå mål 2 för hållbar utveckling bidrog EU med 140 miljoner euro i form av riktat tematiskt och bilateralt stöd, särskilt för att minska sårbarheten och nödläget i flera länder. Parallellt med detta bidrog EU med 750 miljoner euro för att försöka förhindra svält i fyra länder som ansågs befinna sig i riskzonen: Somalia, Sydsudan, Jemen och Nigeria.

VÅR PLANET

Klimatförändringen

Klimatförändringen (mål 13 för hållbar utveckling) är fortfarande ett stort hot mot den globala hållbara utvecklingen. Under 2017 drabbades Västindien av flera häftiga orkaner vilket visar på effekterna av mer frekventa extrema väderhändelser. EU stöder initiativet för ett globalt ramverk för katastrofriskreducering som genomförde behovsbedömningar efter kriser och hjälpte till att snabbt tillhandahålla stöd till Västindien efter orkanerna.

Klimatanpassning är den högst prioriterade frågan för de flesta utvecklingsländer, särskilt för små östater under utveckling och minst utvecklade länder, och EU:s globala klimatförändringsallians (GCCA+) har inom ramen för sitt flaggskeppsinitiativ fortsatt att fokusera på dem som prioriterade mottagare.

EU gick även samman med G20-länderna för att stödja genomförandet av de nationellt fastställda bidrag som fastställdes vid toppmötet COP 21.

Miljö och hållbar förvaltning av naturresurser

Naturkapital, däribland produktiv mark, vattenresurser, skog, fiskbestånd och biologisk mångfald, är ryggraden i många partnerländers ekonomier och utgör ett enormt bidrag till människors försörjning. Skyddet och den hållbara förvaltningen av naturkapital är en förutsättning för att kunna uppfylla Agenda 2030 (inklusive mål 6, 12, 14 och 15 för hållbar utveckling).

EU deltog aktivt i det tredje sammanträdet i FN:s miljöförsamling i Nairobi i december om en värld utan föroreningar. EU arbetade också aktivt med att skydda haven och deltog i FN:s havskonferens om genomförandet av mål 14 för hållbar utveckling i New York i juni 2017 och anordnade konferensen Vårt hav i Valletta i oktober.

Eftersom 1,6 miljarder människor är beroende av skogen för sin försörjning arbetar EU aktivt för att säkerställa en hållbar skogsförvaltning. Arbetet med att genomföra EU:s handlingsplan för skogslagstiftningens efterlevnad samt förvaltning av och handel med skog (Flegt)²⁰ har gått framåt. Frivilliga partnerskapsavtal har ingåtts med Honduras och Guyana. Under 2017 ledde EU även arbetet med att få till stånd ett partnerskap om skogen i Kongobäckenet.

¹⁹ https://ec.europa.eu/europeaid/global-report-food-crises-2017_en

²⁰ <http://www.euflegt.efi.int/flegt-action-plan>

Miljö och naturresurser i grannskapet

Miljön och en hållbar förvaltning av naturresurser är en prioriterad fråga i EU:s södra och östra grannskap. EU stöder bland annat initiativ som rör vattenresursförvaltning, rening och gränsöverskridande samarbete men fokus ligger numera mer på att skapa cirkulära, koldioxidsnåla och resurseffektiva ekonomier.

Hållbar energi

I ett arbetsdokument från kommissionens avdelningar med titeln *Empowering Development*²¹ från december 2017 visade kommissionen hur samarbete inom hållbar energi bidrar till genomförandet av det europeiska samförståndet om utveckling. EU lanserade under 2017 energiinitiativet *Energise Africa*²².

I östra grannskapet gav EU inom ramen för projektet EU4Energy stöd till reformer i energisektorn. Vid toppmötet om västra Balkan i Trieste i juli 2017 godkändes ett konnektivitetspaket som EU skulle stödja med 194 miljoner euro i syfte att mobilisera 500 miljoner euro i investeringar i regionala projekt för att förbättra transport- och energiförbindelserna.

Förnybar energi i Afrika

I slutet av 2017 hade Zambia, Benin, Elfenbenskusten och Nigeria anslagit sammanlagt 85 miljoner euro till energiinitiativet *ElectriFI*. Pengarna ska gå till projekt som ska ge 452 000 nya hushåll tillgång till elektricitet, generera ytterligare 88 MW i förnybar energi och minska utsläppen med omkring 200 000 ton koldioxidekvivalenter per år.

VÄLSTÅND

Samarbete med den privata sektorn

Under 2017 genomförde EU en ny strategi för den privata sektorns deltagande²³ för att skapa en hållbar och inkluderande utveckling. Tanken är att genom plattformkonceptet *Sustainable Business for Africa* (SB4A), som är kopplat till den yttre investeringsplanen, skapa ett forum där den privata sektorn kan identifiera investeringshinder (för att nå mål 8 för hållbar utveckling).

EU antog i november 2017 en ny *Aid for Trade*-strategi, Skapa välstånd genom handel och investeringar²⁴, som bygger på tio år av EU-insatser. Tonvikten i strategin ligger på att stödja partnerländer och deras industrier att övergå till produkter och tjänster med ett högre mervärde och att tillvarata möjligheterna till intraregional handel och handel med EU.

Tillväxt inom jordbruket

Två tredjedelar av världens fattiga är beroende av jordbruket för sin försörjning och många utvecklingsländer är fortfarande starkt beroende av handel med ett fåtal råvaror.

²¹ SWD(2017) 482 final, 15.12.2017.

²² https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/factsheet-5-energise-africa_en.pdf

²³ https://ec.europa.eu/europeaid/sectors/economic-growth/private-sector-development/funding_en

²⁴ COM(2017) 667 final, 13.11.2017

EU stöder markförvaltningsinsatser i omkring 40 länder med en sammanlagd budget på nästan 240 miljoner euro. I Peru och Honduras finansierar EU insatser för att skydda urbefolkningarnas markrättigheter och trygga grundläggande tillgångar för dem (för att nå mål 2 för hållbar utveckling).

Bönstöd inom AgriFi

År 2017 lanserades flera program inom jordbruksfinansieringsinitiativet AgriFi²⁵. Bland annat gjordes en värdekedjeanalys av sektorn för gröna bönor i Kenya som visade att investeringen hjälpte ca 52 000 småbrukare att klara sin försörjning.

Infrastruktur, städer och digitalisering

För att göra framsteg i arbetet med Agenda 2030 måste man bygga upp en motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering och främja innovation (mål 9 för hållbar utveckling).

EU hjälpte till att samordna EU:s och Afrikas gemensamma infrastrukturagenda. EU engagerade sig även i styrelsen för *Africa Transport Policy Programme* och bistod afrikanska regeringar och regionala ekonomiska gemenskaper i deras politiska och strategiska arbete.

Den snabba urbaniseringen, särskilt i Asien och Afrika, innebär stora utmaningar för utvecklingen. Under 2017 utvecklades programmet *International Urban Cooperation (IUC)*²⁶ där deltagande städer i EU utbyter bästa praxis med städer i strategiskt utvalda partnerländer, till exempel Indien och Kina. Ett särskilt investeringsfönster för hållbara städer infördes också i den yttre investeringsplanen.

EU:s borgmästaravtal i det östra grannskapet

EU:s borgmästaravtal hjälper kommuner i Armenien, Azerbajdzjan, Vitryssland, Georgien, Moldavien och Ukraina att genomföra sina energi- och klimatåtaganden. Genom riktade projektbidrag hjälper EU dem att nå sina mål att minska koldioxidutsläppen med 30 % till 2030. Över 300 kommuner i den östliga partnerskapsregionen har undertecknat borgmästaravtalet.

Till de planerade digitala insatser som anges i arbetsdokumentet om Digital4Development²⁷ och som började genomföras under 2017 hör fiberoptiska infrastrukturprojekt, projekt för ökad säkerhet och motståndskraft i kritisk informationsinfrastruktur och kritiska informationsnätverk, och projekt för ökad allmän tillgång till överkomlig bredbandsuppkoppling i Afrika.

FRED

Demokrati, mänskliga rättigheter och god samhällsstyrning

EU bekräftade på nytt sitt ovillkorliga stöd för demokrati, mänskliga rättigheter och god samhällsstyrning i hela världen (mål 16 för hållbar utveckling), och bekräftade sin centrala globala roll genom det särskilda europeiska instrumentet för demokrati och mänskliga rättigheter.

Under 2017 fortsatte arbetet med att genomföra handlingsplanerna för demokrati och mänskliga rättigheter och en första genomföranderapport lades fram i juni 2017²⁸. Stöd till EU-delegationerna

²⁵ <https://www.edfi.eu/facility/agrifi/>

²⁶ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/cooperate/international/pdf/iuc_leaflet_en.pdf

²⁷ SWD(2017) 157 final, 2.5.2017.

²⁸ SWD(2017) 254 final, 27.6.2017.

tillhandahölls via två faciliteter – *Supporting Democracy* och *Media4Democracy* – som syftar till att bygga upp kapacitet på områdena demokratistöd respektive yttrandefrihet. En global EU4Democracy-kampanj genomfördes i september.

Det grundläggande först vid utvidgning

”Det grundläggande först” är fortfarande en av utvidgningspolitikens principer som ser till att länder tidigt i anslutningsprocessen prioriterar reformer på områden som rättsstatlighet och grundläggande rättigheter, demokratiska institutioner och reformer inom offentlig förvaltning.

I mars antog EU reviderade riktlinjer för främjande och skydd av barnets rättigheter²⁹. Riktlinjerna innehåller EU:s övergripande strategi och ska se till att EU:s politik och insatser bidrar till att stärka partnerländernas system, bland annat i fråga om skydd av barn.

Stöd till reform av rättssystemet i Tunisien

Under 2017 förnyade EU sitt stöd till rättssystemet i Tunisien genom att i samarbete med Europarådet anta den tredje fasen i *Programme d’Appui à la Réforme de la Justice III* (70 miljoner euro). Programmet ska öka domstolsväsendets oberoende och opartiskhet och öka medborgarnas möjligheter att få en rättslig prövning.

Resiliens och sårbarhet

Det gemensamma meddelandet om en strategi för resiliens³⁰ som antogs 2017 innebar att EU kunde anta ett utökat åtagande om resiliens inom flera sektorer. I ett pilotprojekt i sex länder (Tchad, Irak, Myanmar, Nigeria, Sudan och Uganda) undersöktes ett bredare samband mellan humanitärt bistånd, utveckling och fred.

År 2017 koncentrerade EU sina insatser för att öka resiliensen och minska sårbarheten till fyra områden: att stärka ramverket för resiliens, att utarbeta en integrerad strategi för yttre konflikter och kriser baserat på den övergripande strategin, att öka resiliensens betydelse vid konflikter och kriser och att stödja den internationella dialogen om fredsbyggande och statsbyggande som leds av de sårbara länderna själva.

Säkerhet

Under 2017 har EU än en gång visat sin viktiga roll på säkerhetsområdet. Ändringen av förordningen om ett instrument som bidrar till stabilitet och fred³¹ när det gäller kapacitetsuppbyggnad till stöd för säkerhet och utveckling trädde i kraft i december 2017. Denna viktiga förändring av politiken innebär att EU i vissa tydligt definierade fall kan samarbeta med militära aktörer för att nå utvecklingsmål.

Instrumentet som bidrar till stabilitet och fred användes för att främja fredliga politiska övergångar, som dem i Kenya och Gambia, och för att fortsätta att stödja fredsprocessen i Colombia och dialogen mellan Kosovo och Serbien, medlingsinitiativ i Nigerdeltat i Nigeria, dels mellan tubu och tuareger i Niger och dels mellan Guatemala och Belize. Nya insatser i Afghanistan, Bosnien och Hercegovina,

²⁹ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/eu_guidelines_rights_of_child_2017.pdf

³⁰ JOIN(2017) 21 final, 7.6.2017.

³¹ Regulation (EU) 2017/2306 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2017

Kosovo³², Libyen, Niger och Somalia utgjorde ett direkt komplement till uppdragen inom den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik (GSFP).

I kombination med pågående program i Centralafrikanska republiken, Georgien, Mali och Ukraina utgjorde instrumentet ett direkt komplement till 12 av 16 pågående GSFP-uppdrag.

GSFP-uppdrag i världen

De 16 uppdrag och insatser som bedrivs inom den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik omfattar tre verkställande militära insatser (Op Sophia, Op Atalanta och Op Eufor Althea) och tre icke-verkställande militära utbildningsuppdrag (EU:s utbildningsuppdrag i Centralafrikanska republiken, Mali respektive Somalia). Det finns även ett verkställande civilt uppdrag (EU:s rättsstatsuppdrag (Eulex) i Kosovo), ett civilt övervakningsuppdrag (EU:s övervakningsuppdrag (EUMM) i Georgien), ett förtroendeskapande uppdrag (Europeiska unionens integrerade gränsförvaltningsuppdrag (EU BAM) i Rafah), fyra uppdrag för kapacitetsuppbyggnad (Europeiska unionens polisuppdrag för de palestinska territorierna (Eupol Copps), Europeiska unionens uppdrag för kapacitetsuppbyggnad (Eucap) i Somalia, Mali och Niger, samt två rådgivande uppdrag (EUAM Ukraina och EUAM Irak).

Rådets slutsatser om EU:s yttre åtgärder för terrorismbekämpning som antogs i juni 2017³³ bidrar till att ytterligare stärka nätverket av experter på terrorismbekämpning inom EU:s delegationer och till att skapa en större samstämmighet mellan inre och yttre åtgärder på säkerhetsområdet genom att byråer som är verksamma inom rättsliga och inrikes frågor får en starkare roll med avseende på tredjeländer.

När det gäller samarbetet mellan EU och Nato påbörjades genomförandet av den första raden av gemensamma förslag (42 insatser) som parterna enades om i den gemensamma deklarationen från juli 2016. I december 2017 godkände de båda råden en ny rad av gemensamma förslag bestående av ytterligare 32 insatser och att samarbetet utökades till områden som terrorismbekämpning, kvinnor, fred och säkerhet samt militär rörlighet.

Stabilitet

EU stöder stabiliseringsinsatser i Libyen och fokuserar där på återuppbyggnaden av viktig infrastruktur, humanitär minröjning och stöd till medling för att bygga upp ett nationellt samförstånd.

*EU:s strategi för Syrien*³⁴ som antogs i mars 2017 innehåller kraftfullare fredsbyggande insatser och de centrala målen för EU:s insatser för att få ett slut på kriget och främja en verklig politisk övergång.

Kärnsäkerhet

Instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete bidrar genom sitt flerdimensionella angreppssätt på kärnsäkerhet, hälsa, miljö och andra relaterade frågor, till många viktiga områden i det europeiska samförståndet om utveckling, bland annat prioriterade insatser i Ukraina, Centralasien och Iran.

³² Denna beteckning påverkar inte ståndpunkter om Kosovos status och är i överensstämmelse med FN:s säkerhetsråds resolution 1244/99 och med Internationella domstolens utlåtande om Kosovos självständighetsförklaring.

³³ <http://www.consilium.europa.eu/sv/press/press-releases/2017/06/19/conclusions-counterterrorism/>

³⁴ JOIN(2017) 11 final, 14.3.2017.

Fred och välstånd i Iran

Instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete har varit viktigt för att kunna genomföra den diplomatiska överenskommelsen med Iran, den gemensamma övergripande handlingsplanen, i praktiken. Handlingsplanen är en milstolpe i det internationella arbetet för att förhindra spridningen av kärnvapen och ett starkt bidrag till fred i regionen. Det första projektet till stöd för den iranska tillsynsmyndigheten för kärnsäkerhet inleddes i juli 2017.

PARTNERSKAP

Samarbete med det civila samhället, givarsamfundet och internationella organisationer

En viktig förutsättning för att Agenda 2030 ska lyckas är att stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling (mål 17 för hållbar utveckling).

EU och FN är oundgängliga partner i arbetet med att skapa fred och säkerhet. Under 2017 fortsatte EU att delta i FN:s utvecklingsprocesser, däribland det politiska högnivåforumet för hållbar utveckling och forumet för utvecklingsfinansiering.

EU har ytterligare fördjupat sitt samarbete med organisationer i det civila samhället. 23 partnerskapsramavtal har genomförts med plattformar för det civila samhället. En rapport om EU:s samarbete med det civila samhället³⁵ offentliggjordes 2017.

Under 2017 hölls flera utvecklingspolitiska dialoger med givare utanför EU, däribland Australien, Kanada, Japan, Sydkorea och Förenta staterna.

Under 2017 fortsatte EU att inom ramen för partnerskapsinstrumentet utforma och genomföra den yttre dimensionen av den inre politiken och knyta samman olika politikområden. EU deltog bland annat i insatser som rör globala utmaningar som klimatförändringen och miljöskydd (till exempel ren energi), den internationella dimensionen av Europa 2020-strategin³⁶, förbättrad tillgång till marknader och främjande av handel, investeringar och affärsmöjligheter för EU:s företag (särskilt små och medelstora företag), samt offentlig diplomati.

Under hela 2017 fortsatte kommissionen att bedriva ett nära samarbete med internationella partner, t.ex. G7, G20, Världsbanken och Internationella valutafonden.

ANSVAR OCH RESULTAT

Europeiska kommissionen övervakar och rapporterar resultatet av EU-finansierade insatser tillsammans med partner över hela världen genom ramverket för resultatet av EU:s internationella utvecklings- och samarbetsåtgärder.

Nedan presenteras ett urval av de resultat som EU-finansierade projekt och program som avslutades mellan mitten av 2016 och mitten av 2017 bidrog till:

MÄNNISKOR

³⁵ <https://europa.eu/capacity4dev/policy-forum-development/documents/eu-cso-report-1>

³⁶ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester/framework/europe-2020-strategy_en

1 492 000 kvinnor i fertil ålder och barn under fem år deltog i nutritionsprogram.

12 437 000 barn kunde gå i primärskola och 3 377 000 i sekundärskola.

Utbildad sjukvårdspersonal assisterade vid 3 096 000 födslar, vilket bidrog till en minskad mödradödlighet.

136 000 000 insektsmedelsbehandlade sängnät delades ut för att minska spridningen av malaria³⁷.

VÅR PLANET

16 140 000 hektar av skyddade områden förvaltades för att bevara den biologiska mångfalden och naturarvet.

3 438 000 människor fick tillgång till hållbara energitjänster.

VÄLSTÅND

Tillgången till mark tryggades för 757 000 människor som därmed bygga upp sina tillgångar för att skaffa sig hållbara försörjningsmöjligheter genom jordbruk.

1 844 000 människor fick tillgång till vägar som kan användas året runt.

166 000 människor deltog i utbildnings-, yrkesutbildnings- eller kompetensutvecklingsprogram för att öka anställbarheten.

FRED

Rättshjälp förmedlades till 309 000 människor för att garantera likhet inför lagen.

1 420 000 människor gagnades av program till stöd för civilt fredsbyggande efter konflikter och konfliktförebyggande.

³⁷ EU:s pågående stöd till globala fonden för bekämpning av hiv/aids, tuberkulos och malaria bidrog till detta resultat.